

درسنامه پژوهش

سیری در دانش های فکری و توانش های عملی پژوهندگی و نویسندگی

مجدید حیدری فر

«تدریس آزمایشی»

حیدری، فر، مجید ۱۳۳۸
 درسنامه پژوهش / مجید حیدری، تهیه و تنظیم معاونت آموزش مرکز مدیریت حوزه های علمیه خاوران.
 مشخصات نشر: قم: حوزه علمیه قم، مرکز مدیریت حوزه های علمیه خاوران، مرکز نشر هاجر، ۱۳۹۲
 مسلسل ۴۸۶
 ۲۸۸ ص؛ مصدر، جدول
 وضعیت فهرست نویسی: فیبا
 یادداشت: کتابنامه: ص ۲۸۳
 موضوع: تحقیق - روش شناسی
 موضوع: تحقیق - روش شناسی - راهنمای آموزش
 حوزه علمیه قم. مرکز مدیریت حوزه های علمیه خاوران، معاونت آموزش. حوزه علمیه قم. مرکز مدیریت
 حوزه های علمیه خاوران، مرکز نشر هاجر
 ۱۳۹۲ / ۱۸۰ / ۵۵Q
 ۰۰۱/۴۲
 ۲۹۳۰۱۰۰

نام کتاب..... درسنامه پژوهش
 نویسنده..... هجت الاسلام والمسلمین دکتر مجید حیدری فر
 تهیه و تنظیم..... معاونت آموزش مرکز مدیریت حوزه های علمیه خاوران
 حروفچینی و صفحه آرایی..... واحد نشر دفتر تهیه و تدوین متون و منابع آموزشی
 ناشر..... مرکز نشر هاجر (وابسته به مرکز مدیریت حوزه های علمیه خاوران)
 چاپخانه..... نگارش
 شمارگان..... ۷۵۰۰ نسخه
 قیمت..... ۸۰۰۰۰ ریال
 نوبت چاپ..... اول - تابستان ۹۲
 تعداد صفحه و قطع..... ۲۸۸ صفحه - وزیری

شابک ۳ - ۰۳ - ۶۸۱۷ - ۶۰۰ - ۹۷۸

آدرس: قم - انتهای بلوار امین - میدان ارتش
 تلفن: ۳۳۱۴۴۴۰۰ - ۲۵
 پیامک: ۳۰۰۰۲۱۴۴۴۰
 Hajar@whc.ir www.Hajar.whc.ir

موضوع نامه

فصل یکم: پیش نیازهای پژوهش و بایسته‌های پژوهشگر	۱۵
درس یکم. بایسته‌های علمی پژوهشگر	۱۷
درس دوم. بایسته‌های اخلاقی پژوهشگر	۲۵
درس سوم. معناشناسی اصطلاحات پژوهشی	۳۸
درس چهارم. چیستی شناسی علم و چندگونگی علوم	۴۷
درس پنجم. گونه‌شناسی روش‌های پژوهش	۵۷
درس ششم. گونه‌شناسی پژوهش	۶۹
درس هفتم. انواع پژوهش نامه	۷۷
درس هشتم. روش‌های رده‌بندی کتاب و کتابخانه	۸۰
درس نهم. روش‌های مطالعه	۱۰۶
درس دهم. اجزای تحقیق	۱۲۴
درس یازدهم. الگوی طرح تحقیق	۱۳۲
فصل دوم. گام‌های پژوهش	۱۳۹
درس یکم. مراحل پژوهش (۱)	۱۴۲
گام یکم. مسأله‌گزینی و شناسایی ماهیت و ابعاد آن	۱۴۳
درس دوم. مراحل پژوهش (۲)	۱۴۷
گام دوم. آشنایی با پیشینه‌پیدایی و پژوهشی مسأله	۱۴۷
درس سوم. مراحل پژوهش (۳)	۱۵۴
گام سوم. تبارشناسی و تعیین اهداف نظری و عملی تحقیق	۱۵۴

گام چهارم. شناخت پرسش‌ها و فرضیه‌های تحقیق.....	۱۵۷
درس چهارم. مراحل پژوهش (۴).....	۱۷۰
گام پنجم. شناسایی و گزینش روش پژوهش.....	۱۷۰
درس پنجم. مراحل پژوهش (۵).....	۱۷۵
گام ششم. مطالعه جستاری برای داده‌گزینی و فراوری.....	۱۷۵
درس ششم. مراحل پژوهش (۶).....	۱۸۰
گام هفتم. طراحی هندسه پژوهش.....	۱۸۰
درس هفتم. مراحل پژوهش (۷).....	۱۸۶
گام هشتم. فرآوری پرونده علمی و تدوینی.....	۱۸۶
درس هشتم. نگارش پژوهش‌نامه.....	۱۹۱
درس نهم. نمونه‌های نوین‌نگاری (۱).....	۱۹۴
درس دهم. آموزه‌ها و روش‌های نوین‌نگاری (۳).....	۲۱۹
جمع‌بندی آموزه‌های پیشین.....	۲۲۵
۱. گام‌های بایسته در تدوین پژوهش‌نامه.....	۲۲۵
فصل سوم.....	۲۳۰
کارورزی داده‌پردازی و مهندسی پژوهش.....	۲۳۰
طرح ساختاری پژوهش‌های متن‌محور (در برابر موضوع‌محور).....	۲۳۲
مانند تفسیر آیات و ادعیه و زیارات.....	۲۳۲
طرح تحقیق موضوعی از معارف.....	۲۳۵
(هدایت و ضلالت در قرآن).....	۲۳۵
طرح تحقیق موضوعی از معارف.....	۲۳۹
(کرامت انسان در قرآن).....	۲۳۹

۲۳۸	طرح تحقیق موضوعی از معارف
۲۳۸	(کرامت انسان در قرآن)
۲۴۵	طرح تحقیق موضوعی از معارف
۲۴۵	(خلافت انسان در قرآن)
۲۴۹	طرح تحقیق موضوعی از معارف
۲۴۹	(اسماء و صفات الاهی در قرآن)
۲۵۳	طرح تحقیق موضوعی از معارف
۲۵۳	(مهرورزی اجتماعی در قرآن و حدیث)
۲۶۱	طرح تحقیق موضوع اخلاقی
۲۶۱	(خودسازی)
۲۷۲	طرح تحقیق موضوع عقل و نقل
۲۷۲	بخش یکم، چیستی و چرایی شناسی موت از منظر عقل و نقل

پیشگفتار

حوزه‌های علمیه شیعی، وارث میراث ماندگار معارف و علوم آل الله و پاسدار حریم و کیان شریعت و عقاید اسلامی‌اند. این رسالت خطیر، مسؤولیت عالمان دین باور را در عرصه تعلیم و تربیت، چند برابر کرده است. دغدغه‌های همیشگی عالمان متعهد و طلاب و فضیله‌ای دل‌سوز نسبت به اصلاح و غنا بخشی کمی و کیفی شیوه‌ها، متون و الگوهای آموزشی، در راستای بالندگی و پویایی و کارآمدی نظام آموزشی حوزه، ضرورت بازنگری و اصلاح و تدوین و ارائه متون نو و بدیع و کارآمد را مورد تأکید قرار می‌دهد.

البته از یک سو، منزلت و رفعت جایگاه متون درسی در حوزه‌ها و بهره‌مندی از تراث گران سنگ و ذخایر ارزشمند متون قویم از صلحای سال‌ها و عزانت و اعتبار مؤلفان آنها ایجاب می‌کند که در بازسازی و اصلاح و تدوین متون درسی، اهتمام و دقت و تأمل خاص و شایسته مبذول گردد و از سوی دیگر، دگرگونی و تحوّل در گرایش‌ها، نیازها، انتظارات، شیوه‌ها و الگوهای تعلیم و تربیت، مسؤولیت متولیان و متصدیان آموزش و پژوهش و برنامه‌ریزی درسی را در حوزه افزون می‌سازد تا به صورت مستمر با آرایه‌بندی‌ها و الگوها و قالب‌های نو و بدیع و با ارتقای غنای محتوایی به پیرایش و تدوین متون درسی، همّت گمارند؛

از این رو مرکز مدیریت حوزه های علمیه خواهران بر اساس ضرورت ها و نیازهای یاد شده، نسبت به اصلاح، بازسازی و تولید متون درسی اقدام و ده ها جلد کتاب درسی را طراحي، تدوین و منتشر کرده است و در این فرایند سعی داشته است که با حفظ اصالت و غنای محتوایی گنجینه های ارزشمند برجای مانده از عالمان گذشته، با کاربریست تکنولوژی آموزشی و مراعات اصول، معیارها و الگوهای جدید، متونی متناسب با اهداف و در چارچوب برنامه ها و سرفصل های مصوّب و سطح درك و انتظارات فراگیران ارائه کند.

پیمودن این مسیر بلند طولانی، به مساعدت و حمایت همه جانبه استادان، صاحب نظران، مدیران و طلاب معزز نیازمند است که با ارائه پیشنهادها، نقدها و دیدگاه هایشان ما را در بهبود بخشی و غنی نمودن درست و صحیح این مسیر صعب و دشوار، یاری دهند. در این جا فرصت را غنیمت می شماریم و از تمامی دست اندرکاران این طرح سترگ، به ویژه مؤلف محترم جلد اول، حجت الاسلام المسلمین دکتر مجید حیدری فر، مدیریت محترم تهیه، تالیف و تدوین متون درسی و کارشناسان گرانقدر که ارزیابی علمی این کتاب را بر عهده گرفته اند، قدردانی می کنیم و تلاش خالصانه آنان را ارج می نهیم.

بِعون الله تعالی و علیه التّکلیل

مرکز مدیریت حوزه های علمیه خواهران

معاونت آموزش - تابستان ۱۳۹۲